زخم ارز بر پیکر صادرات

صادرکنندگان نمونه خراسانی از مشکلات خود می‌گویند

سیدمحسن موسوی‌زاده

روز گذشته مراسم گرامیداشت بیست و دومین سال روز ملی صادرات با حضور اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهور، در سالن همایش‌های صدا و سیما برگزار و از صادرکنندگان ممتاز، نمونه ملی، برتر کشوری و برگزیده استانی سال قدردانی شد. در این مراسم ۵شرکت به‌عنوان صادرکنندگان ممتاز سال تجلیل شدند. همچنین به ۴۵شرکت به‌عنوان صادرکنندگان نمونه ملی از سوی جهانگیری تندیس طلایی اهدا شد که ۳شرکت از آن‌ها خراسانی بوده‌اند. از میان شرکت‌های خراسانی تجلیل شده، ۲شرکت در زمینه زعفران و یک شرکت در فعالیت‌های معدنی مشغول فعالیت‌اند. حضور تجار خراسانی در بین صادرکنندگان نمونه کشوری بهانه‌ای شد تا با آن‌ها گفت‌وگو کنیم و مهم‌ترین مطالبات آن‌ها را جویا شویم.

تأثیر ارز بر صادرات

رئیس صندوق غیردولتی توسعه صادرات زعفران ایران و صادرکننده نمونه خراسانی امسال در گفت‌وگو با شهرآرا با بیان اینکه نوسان نرخ ارز بیشترین ضربه را به صادرات غیرنفتی زده است، می‌گوید: نوسان قیمت ارز باعث ایجاد بی‌ثباتی در بازار کالاها و محصولات صادراتی شده است. این مسئله باعث شده‌است تا صادرکنندگان نتوانند قیمت ثابتی را برای میان‌مدت و بلندمدت به مشتریان خارجی ارائه دهند، همین موضوع انگیزه عقد قرارداد با تاجران ایرانی را کاهش داده است. علی شریعتی‌مقدم می‌افزاید: در واقع تاجران کشورهای هدف تمایل دارند با ایرانی‌ها قرارداد بلندمدت تأمین قرارداد منعقد کنند اما نوسان قیمت کالاها در داخل کشور این امکان را از صادرکنندگان سلب کرده است، ازاین‌رو آن‌ها به تاجران کشورهای دیگر مراجعه می‌کنند.

وی با بیان اینکه تک‌نرخی‌شدن ارز بهترین راهکار برای حمایت از صادرات است، بیان می‌کند: اکنون ارز در کشور پنج نرخی شده است. تا زمانی که ارز باعنوان‌های ارز دولتی، سامانه نیما، ارز مسافرتی، ارز حواله و ارز آزاد عرضه شود، مشکلات صادرات ادامه خواهد داشت.

قیمت‌گذاری کالاهای صادراتی

دیگر صادرکننده نمونه خراسانی، امسال نیز از بی‌ثباتی بازار ارز و تأثیر منفی آن بر صادرات می‌گوید. او معتقد است پیمان‌سپاری ارزی مهم‌ترین مشکلی است که این روزها صادرکنندگان با آن روبه‌رو هستند. احمد بدیعی می‌گوید: با وجود اینکه بیشترین مراودات تجاری خراسان رضوی با کشورهای دیگر با ریال است، دولت صادرکنندگان را مجبور می‌کند که به جای کالاهای صادرشده ارز وارد کشور کنند. با این حال به گفته وی پیمان‌سپاری ارزی تنها مشکل صادرکنندگان نیست، بلکه قیمت‌گذاری نادرست برکالاهای صادراتی هم‌زمان با اجرای پیمان‌سپاری ارزی باعث شده است تا در عمل صادرکنندگان حرفه‌ای کم‌کم به سوی خانه‌نشین‌شدن بروند. او می‌گوید: زمانی برای اینکه آمار صادرات افزایش یابد، قیمت کالاهای صادراتی بیشتر تعیین می‌شد، اما اکنون دولت بر اساس همین قیمت‌ها از تاجران می‌خواهد ارز وارد کشور کنند که این کار فقط باعث زیان صادرکنندگان می‌شود. وی تأکید می‌کند: بخشنامه‌های متعدد در حوزه ارز باعث ایجاد سردرگمی در بین صادرکنندگان شده و قدرت تصمیم‌گیری را از آن‌ها سلب کرده است. مسئولان اگر خواهان حمایت از صادرات هستند باید روند صدور بخشنامه‌های متعدد در این حوزه را متوقف کنند.

اجرای ۵ پروژه فرااستانی در خراسان

افزایش نرخ ارز هر چند در ماه‌های اخیر باعث شد روند اجرای طرح‌های عمرانی کند شود، مسئولان خبر می‌دهند که ۵پروژه فرااستانی و ۱۲پروژه استانی در خراسان رضوی اجرایی می‌شود. به گزارش تسنیم، مدیرکل دفتر هماهنگی امور اقتصادی و بین‌الملل استانداری خراسان رضوی، دراین‌باره گفت: درمجموع ۵پروژه فرااستانی مهم در حوزه حفظ امنیت شرق و غرب از طرف خراسان رضوی به مرکز فرستاده شده است که آزادراه حرم تا حرم، راه‌آهن خواف به هرات، راه‌آهن مشهد به زاهدان، راه‌آهن مشهد به گرگان و برقی‌کردن قطار تهران-مشهد از این پروژه‌ها هستند.

علی رسولیان بیان کرد: همچنین ۱۲پروژه استانی در همین زمینه تصویب شده است که بهسازی راه اصلی تربت‌حیدریه، آزادراه مشهد-چناران- قوچان، احداث شهرک گوگردی و طرح‌های بیابان‌زدایی و آب‌خیزداری از جمله آن‌هاست. وی ادامه داد: در مجموع اعتباری که برای پروژه‌های استانی در نظر گرفته شده ۸۶۴۷ میلیارد تومان بوده است که این میزان درباره پروژه‌های استانی به ۸۶۳۱میلیارد تومان می‌رسد.

قربان میرزایی، معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار خراسان رضوی:

تا پایان مهر امسال میزان کالای قاچاق کشف‌شده در استان از نظر ارزشی معادل ۱۳میلیارد و ۱۶۸میلیون ریال و از نظر وزنی معادل ۲۲هزار و ۷۱۸کیلوگرم بوده است. میزان کالاهای قاچاق محاشده تا پایان مهر امسال نسبت به مدت زمان مشابه در سال قبل از نظر وزن ۶۳درصد و از نظر ارزش ۲۲درصد رشد داشته است.

جدول قیمت انواع میوه، صیفی جات و گوشت تنظیم بازار - ۳۰ مهرماه ۹۷

	نام محصول	نرخ فروش دست‌چین در بازارهای شهرداری و فروشگاه‌های شهرما
	سیب زمینی	۲,۴۸۰
	پیاز	۱,۴۲۰
	خیار درختی مشهد	۴,۲۸۰
	بادمجان	۲,۹۷۰
	هویج فرنگی	۲,۹۸۰
	کرفس	۲,۶۲۰
	موز	۹,۶۵۰
	سیب درختی	۶,۱۷۰
	انگور بجنوردی	۴,۹۸۰
	هندوانه	۱,۳۳۰
	خربزه پاخرمنی	۳,۳۷۰
	نارنگی شمال	۵,۹۷۰
	لیمو شیرین	۵,۲۳۰
گوشت تنظیم بازار	نیم‌شقه سردست گوسفندی استرالیایی (گرم)	۳۶,۵۰۰
	نیم شقه ران گوسفندی استرالیایی (گرم)	۳۸,۵۰۰
	قلوه گاه گوسفندی داخلی (گرم)	۲۲,۰۰۰
	سردست گوساله منجمد برزیلی	۲۹,۰۰۰

یک قدم برای طبیعت
طرح جایگزینی کیسه های پارچه ای به‌جای کیسه های پلاستیکی در فروشگاه های شهرما

تجمیع خدمات مهندسی با ساجام

سارا رنگیان| «ساجام» سامانه‌ای دیگر برای تحقق شفافیت و تسهیل خدمت‌رسانی به ارباب رجوع است که شنبه‌شب به همت سازمان نظام مهندسی خراسان رضوی رونمایی شد. این سامانه جامع خدمات مهندسی استان اهدافی مانند راحتی دسترسی به اطلاعات جامعه مهندسی ساختمان و تسهیل و شفاف‌سازی روند کار در این حوزه را دنبال می‌کند. مدیرکل راه و شهرسازی خراسان رضوی هم راه‌اندازی این سامانه را براساس تبصره ۲ ماده ۲۴ قانون نظام مهندسی ساختمان و تکلیفی قانونی دانست و گفت که این سامانه باعث جلوگیری از رانت در این حوزه خواهد شد. طبق اعلام محمدرضا اخوان عبداللهیان، به این دلیل که همه اطلاعات مربوط به جامعه مهندسی در این سامانه ثبت شده و می‌تواند رصد شود، امکان دسترسی به داده‌های این حوزه در همه نقاط استان مقدور خواهد بود. محمدرضا حسین‌نژاد، معاون شهرسازی و معماری شهرداری مشهد، نیز در این مراسم با تأکید بر اینکه مدیریت شهری همه اطلاعات مربوط به پروانه‌های ساختمانی را در اختیار این سامانه گذاشته است، درباره افزایش سرعت پاسخ‌گویی به مردم و گسترده شدن دایره خدمت‌رسانی به واسطه این سامانه ابراز امیدواری کرد. حسین کامران دیسفانی، رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان خراسان رضوی، هم با بیان اینکه نظام مالی و اداری این سازمان به یک نظام جامع نرم‌افزاری نیاز داشت افزود که تاکنون ۲ مرحله از سامانه جامع خدمات مهندسی ساختمان استان شامل روند خدمات‌رسانی این بخش به مراجعان تکمیل شده است و مرحله سوم که شامل مکانیزه کردن همه فعالیت‌های سازمان است.

آف‌های گران

بررسی‌های شهرآرا نشان می‌دهد برخی فروشگاه‌ها در پوشش تخفیف، گران‌فروشی می‌کنند

عکس ترغیبی است

فرزانه شهاب‌مهر

چشمت که به تخفیف‌ها می‌افتد ذوق می‌کنی. چرخ‌دستی را لابه‌لای قفسه‌های پر از جنس حرکت می‌دهی و از هر قفسه یکی دو قلم را جدا می‌کنی. خوب فکر می‌کنی تا نیاز هفته بعدت را هم از همین فروشگاه تهیه کنی. هر چه باشد چنین تخفیف‌هایی فرصت است و نباید آن را از دست داد. منتظری به خانه برسی و ببینی با این تخفیف‌های وسوسه‌برانگیز چقدر سود کرده‌ای.

«پنیر ۴۵۰گرمی، قیمت: ۷۰۰۰تومان، قیمت تمام‌شده با احتساب تخفیف: ۶۵۰۰تومان.» تا اینجای ماجرا ۵۰۰تومان برده‌ای. لبخندت می‌ماسد وقتی عبارت درج‌شده روی ظرف پنیر را می‌بینی؛ «قیمت مصرف‌کننده با احتساب ۹درصد مالیات بر ارزش افزوده: ۵۷۰۰تومان»

نگاهت روی قلم بعدی می‌ماند: «خامه ساده ۲۰۰گرمی، قیمت: ۵۰۰۰تومان، قیمت تمام شده با احتساب تخفیف: ۴۷۵۰تومان.» قیمت درج شده روی بسته خامه، تمام حس‌های خوب خرید از این فروشگاه زنجیره‌ای را به نوع منفی آن تبدیل می‌کند؛ «قیمت مصرف‌کننده: ۴۰۰۰تومان»

کلاه گشادی سرت گذاشته‌اند.

شعارهای فراموش‌شده

فروشگاه زنجیره‌ای دیگری که به آن سر می‌زنی، در یکی از مناطق نیمه‌برخوردار شهر قرار دارد. افتتاحش آن‌قدر دور نیست که شعارهای خرید طلایی و احترام به مصرف‌کننده را فراموش کرده باشی. یادش بخیر زمانی که برای سفت‌کردن جاپایشان بین خریداران به ابزارهایی مثل قرعه‌کشی و جوایز رنگارنگ متوسل می‌شدند. درباره رفتار این روزهای فروشگاه یادشده باید گفت تخفیف پیش‌کش، حداقل‌های یک واحد صنفی، مثل درج قیمت را رعایت کنید. برای اینکه جای خالی چنین بایدهایی محسوس نباشد با ترفندهایی به‌ظاهر ساده تلاششان را به کار بسته‌اند. مثلا در قسمت حبوبات، روی هر یک، نامش را درج کرده‌اند، بدون اینکه اشاره‌ای به قیمت شده باشد. یعنی روی ظرف محتوی نخود، با خط درشت نوشته‌اند نخود، همین‌طور در قسمت مربوط به عدس، واژه عدس درج شده است. انگار این‌ها را نمی‌نوشتند، مشتری به خودی خود متوجه نمی‌شد. چشم می‌گردانی برای مشاهده برچسب قیمت در دیگر بخش‌های این شعبه که از برندهای شناخته‌شده فروشگاه‌های زنجیره‌ای به‌شمار می‌رود. خبری نیست که نیست.

از ۵ تا ۵۰

هنوز به داخل دیگر فروشگاه زنجیره‌ای وارد نشده‌ای، یک برگه آگهی دستت می‌دهند با چاشنی «خوش آمدید». عکس‌های رنگی از کالاها صفحاتش را پر کرده‌است و مجموعه‌ای بدیع و باورنکردنی از تخفیف‌ها را نشان می‌دهد. از تخفیف‌های چهار و پنج‌درصدی که ارزش گفتن هم ندارد تا تخفیف‌های ۱۰، ۱۵، ۱۸، ۲۰، ۲۲، ۲۵، ۳۰ و حتی ۳۵درصدی. تخفیف سی‌وپنج‌درصدی مربوط به ناگت مرغ است، ماده‌ای غذایی که حداکثر سود قانونی برای فروش آن ۱۰درصد است. کار به همین‌جا ختم نمی‌شود و رقم‌های آن‌چنانی‌تر هم در صفحات بعدی آگهی به چشم می‌خورد. مثل تخفیف چهل‌درصدی برای یک بسته لپه ۹۰۰گرمی و همین رقم برای میگو و ماهی فیله. صفحه بعد و تخفیف‌های عجیب و غریب‌تر؛ ۵۰درصد و بالاتر. لابد اگر صفحات این آگهی ادامه داشت، تا مرز اعطای رایگان کالا به مشتری هم پیش می‌رفت. آیا می‌شود این دست تخفیف‌ها را که به خودکشی اقتصادی شبیه است، باور کرد؟

تا مرز تعطیلی

خودکشی اقتصادی؛ این اصطلاحی است که کارشناس مسئول بازرسی سازمان صمت در رویارویی با چنین تخفیف‌هایی به کار می‌برد. مهدی مقدسی می‌گوید که ما به چنین اعدادی اعتماد نداریم. دلیلی که می‌آورد منطقی است: «سود قانونی برای مواد غذایی ۱۰درصد است، درباره پوشاک ۲۰ تا ۲۵درصد و برای میوه دست‌چین، نهایت ۳۵درصد. این‌ها را به‌عنوان مثال گفتم تا بگویم این تخفیف‌های چهل و پنجاه‌درصدی و به‌ظاهر خودکشی‌های اقتصادی از کدام سود تأمین می‌شود؟ آیا می‌شود باور کرد که از جیب مایه می‌گذارند؟»

او به این نکته اذعان دارد که سقف تخفیف در آیین‌نامه‌های قانون نظام صنفی نیامده است با این حال منطق اقتصادی حکم می‌کند که چنین اعدادی باورکردنی نباشد. به‌ویژه در وضعیت کنونی که تعادل عرضه و تقاضا هنوز چندان برقرار نیست، همچنان کفه ترازو به‌سمت تقاضا قدری سنگین‌تر است و به گفته این کارشناس به «ذوق‌زدگی» فروشگاه‌های یادشده منجر شده است. او از وصول شکایت‌های مردمی به سامانه ۱۲۴ خبر می‌دهد که موضوعشان به رفتار برخی فروشگاه‌های زنجیره‌ای مربوط می‌شود.

مقدسی می‌گوید: قیمت درج‌شده روی کالاها، سقف قیمت است؛ عبور از آن بی‌بروبرگرد، تخلف است و نتیجه حداقلی‌اش سلب اعتماد مشتری.

وقتی تخفیف‌های فریبنده تعدادی از فروشگاه‌های زنجیره‌ای را با او در میان می‌گذاریم، تخفیف‌هایی که حتی با اعمال آن، باز هم قیمت فروش، بیش از قیمت درج شده روی کالاست، صدایش بلندتر و عصبانیتش عیان می‌شود. به تمهیدات قانون‌گذار در ماده۵۷ قانون نظام صنفی اشاره می‌کند که از جریمه دوبرابری تخلف و در صورت تکرار مکرر به تعطیلی فروشگاه منجر می‌شود. می‌گوید که در نمونه یادشده ۲تخلف هم‌زمان یعنی گران‌فروشی و تبلیغات غیرواقعی رخ داده است. قول بازدید میدانی با حضور نمایندگانی از شهرآرا و بازرسان سازمان را می‌دهد و اینکه شخص مدیر فروشگاه زنجیره‌ای باید حاضر شود و جواب‌گو باشد. برای فروشگاه‌های متخلف خط و نشان می‌کشد و با عصبانیتی که خبری از فروکش‌کردن آن نیست ادامه می‌دهد: با کسی رودربایستی نداریم.

گزارش روز

مسعود سلطانی

ارزخوری پشت رایانه

۱۰ پرونده تخلف ارزی به ارزش ۸۸۷میلیارد تومان در استان تشکیل شد

هرچند مسئولان دولتی ابتدای امسال هم‌زمان با افزایش نرخ ارز با تخصیص دلار ۴۲۰۰تومانی برای واردات کالاهای اساسی و مواد اولیه، تلاش کردند که از افزایش قیمت کالاها و خدمات جلوگیری کنند، برخی افراد این مسئله را فرصتی برای سودجویی دانستند و کوشیدند باسوءاستفاده از تفاوت نرخ ارز دولتی و آزاد، ره صدساله را یک‌شبه طی کنند. با تخصیص ارز ۴۲۰۰تومانی هر شرکتی اجازه پیدا کرد تاآنجاکه در توانش هست، کالا وارد کند، آن‌هم وارداتی که هیچ ربطی به آن شرکت نداشت؛ برای مثال یک شرکت خودرویی، چای و دیگری لوبیاچیتی وارد می‌کرد یا ارگانی که متولی کار فرهنگی بود، خوراک دام وارد می‌کرد. برخی واردکنندگان نیز سعی کردند از آب گل آلود ارز، ماهی بیشتری صید کنند. سوءاستفاده از نرخ ارز دولتی به‌حدی افزایش یافت که درنهایت دولت دامنه کالاها و خدمات شامل آن را کاهش داد و دریافت ارز برای واردات بخشی از کالاها را به سامانه نیما سپرد، با این حال دولت باتوجه‌به تخلفات گسترده‌ای که در حوزه ارز ۴۲۰۰تومانی صورت گرفته بود، وارد ماجرا شد و برخورد با افراد و شرکت‌های متخلف را آغاز کرد. در این‌باره رئیس اداره نظارت بر کالا و خدمات سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی از تشکیل ۱۰ پرونده تخلف ارزی به ارزش ۸۸۷میلیارد و ۴۰۰میلیون تومان در استان خبر داد و به شهرآرا گفت: این پرونده‌ها برای دریافت‌کنندگان ارز دولتی تشکیل شده است که شرکت‌های واردکننده انواع کالا هستند. این شرکت‌ها برای واردات از ارز دولتی به نرخ ۴۲۰۰تومان استفاده و تخلف کرده‌اند و اکنون این پرونده‌ها به اداره کل تعزیرات حکومتی خراسان رضوی منتقل شده است. عباس اخوان با بیان اینکه بخش مهمی از میزان تخلف‌ها مربوط به واردات قطعات کامپیوتر بوده است، گفت: وضعیت این پرونده‌ها متفاوت بوده است. برخی از این موارد پیش از تصمیم جدید دولت درباره گرفتن مابه‌التفاوت معادل ریالی ارز ۴۲۰۰تومانی و ارز نیمایی، کالای خود را ترخیص کرده‌اند و برخی پرونده‌ها شرایط متفاوتی دارند. رئیس اداره نظارت بر کالا و خدمات سازمان صمت ادامه داد: گزارش‌های بازرسی به تعزیرات ارجاع داده شده است و قبل از اعلام رای دادگاه، نمی‌توانیم جزئیات بیشتری بیان کنیم. حمیدرضا کریم، مدیرکل سازمان تعزیرات حکومتی خراسان رضوی نیز این خبر را تایید کرد و اعلام جزئیات بیشتر را منوط به بررسی‌های بیشتر دانست.